

Όνομα: _____

Στην **παρατακτική σύνδεση** χρησιμοποιούνται οι **παρατακτικοί σύνδεσμοι** και είναι οι εξής:

1. **Συμπλεκτικοί**: και, κι, ούτε, μήτε
2. **Διαχωριστικοί**: ή, είτε
3. **Αντιθετικοί**: αν και, αλλά, μα, παρά, όμως, ωστόσο, ενώ, μολονότι, μόνο (που),
4. **Συμπερασματικοί**: λοιπόν, ώστε, άρα, επομένως, που, οπότε
5. **Επεξηγηματικός**: δηλαδή

Στο **ασύνδετο σχήμα** όμοιοι όροι ή προτάσεις δε συνδέονται μεταξύ τους· απλώς μπαίνει η μία δίπλα στην άλλη και χωρίζονται με κόμμα.)

Στην **υποτακτική σύνδεση** χρησιμοποιούνται σύνδεσμοι που εισάγουν εξαρτημένες-δευτερεύουσες. Οι πιο συνηθισμένοι είναι οι εξής:

1. **ειδικοί**: ότι, πως, που
2. **ερωτηματικοί**: αν, μήπως
3. **ενδοιαστικοί/διστακτικοί**: μήπως, μη(ν)
4. **υποθετικοί**: αν, εάν, άμα, εφόσον, είτε... είτε, εκτός (κι) αν
5. **χρονικοί**: όταν, όποτε, μόλις, πριν, αφού, μετά που, ώσπου, μέχρι που/να, ενώ, καθώς, όσο
6. **αιτιολογικοί**: γιατί, διότι, επειδή, αφού, μια και/που
7. **εναντιωματικοί - παραχωρητικοί**: αν και, ενώ, μολονότι, κι ας, και να, και αν
8. **αποτελεσματικοί**: που, ώστε(να),
9. **τελικοί**: να, για να
10. **συγκριτικός**: παρά
11. **βουλητικός**: να

1. Χώρισε κατά είδη τους επόμενους συνδέσμους και γράψε τους στη στήλη που πρέπει: (όταν, και, είτε, όμως, πριν, ώστε, μήτε, ή, ενώ, λοιπόν, ούτε, αν, άμα, αν και, επομένως, ώσπου)

Συμπλεκτικοί	Διαζευκτικοί	Αντιθετικοί
Συμπερασματικοί	Υποθετικοί	Χρονικοί

2. Να συμπληρώσεις τους συνδέσμους που λείπουν στο παρακάτω κείμενο:

Εγώ _____ σχόλασα, διάβασα _____ έγγραφα τα μαθήματά μου, _____ είμαι ελεύθερος το απόγευμα _____ παίξω. _____ γυρίσει νωρίς ο πατέρας μου από τη δουλειά του, θα του πω _____ διάβασα _____ θα τον παρακαλέσω να πάμε ως τη θεία μου, _____ έχουμε να τη δούμε αρκετές μέρες. Ελπίζω _____ θα δεχτεί ο πατέρας μου, για να παίξω με τα ξαδέλφια μου.

3. Υπογράμμισε τους συνδέσμους στις παρακάτω προτάσεις:

Λοιπόν, να ξέρεις ότι αν δεν εργάζεσαι και αν δεν κοπιάσεις, να μην περιμένεις προκοπή ούτε επιτυχία στη ζωή σου. Ενώ όταν εργάζεσαι είτε χειρωνακτικά είτε πνευματικά, χτίζεις το μέλλον σου γερά και δημιουργείς τις προϋποθέσεις, για να ζήσεις ευχάριστα τη ζωή σου. Εγώ, όταν μεγαλώσω, σκοπεύω να εργάζομαι πολύ, για να κερδίζω όσα χρήματα μου χρειάζονται, ώστε να μπορώ να ζω ευχάριστα.

4. Υπογράμμισε τους συνδέσμους στις παρακάτω προτάσεις:

- Αν και δεν έχεις δίκιο, θα σε συγχωρήσω, ώστε να σου δώσω την ευκαιρία να το ξανασκεφτείς καλύτερα. Αλλά, να ξέρεις, ότι αυτή θα είναι η τελευταία φορά.
- Έτσι, λοιπόν, νομίζεις; Εγώ σου λέω ότι είτε έρθεις είτε δεν έρθεις, εγώ θα πάω μόνος μου.
- Δε θέλω μήτε να σε βλέπω μήτε να σε ακούω. Κουράστηκα πια, γιατί ποτέ δεν ακούς ό,τι κι αν σου λένε.
- Όταν θα φτάσεις, μη διστάσεις να μου χτυπήσεις την πόρτα ό,τι ώρα κι αν είναι. Θα σε περιμένω, για να μιλήσουμε μήπως βρούμε κάποια λύση στο πρόβλημα που παρουσιάστηκε.
- Αφού εσύ δε θέλεις, τότε, μόλις γυρίσει ο Κώστας, εμείς θα φύγουμε, επειδή του υποσχέθηκα ότι θα πάμε και δεν πρέπει να τον αφήσουμε να περιμένει.
- Μήπως έμαθες αν πρόκειται να λύσουν την απεργία τα φορτηγά αυτοκίνητα; Φοβάμαι ότι θα τη συνεχίσουν, γιατί οι οδηγοί τους είναι αμετάπειστοι. Μόλις χθες πήραν απόφαση να τη συνεχίσουν.
- Θα έρθεις να φύγουμε ή θα φύγω μόνος; Όμως, πολύ θα το σκεφτώ, αν θα ξαναέρθω μαζί σου βόλτα.

5. Αντιστοίχισε τους παρακάτω συνδέσμους με το είδος τους:

πως	•	•	επεξηγηματικός
ενώ	•	•	ειδικός
άρα	•	•	συμπερασματικός
πριν	•	•	αντιθετικός
δηλαδή	•	•	διστακτικός
μη(ν)	•	•	χρονικός

6. Να γράψεις το είδος σύνδεσης των προτάσεων:

- Το πρόσωπό του ήταν γελαστό και τα μάτια του έλαμπαν από χαρά. _____
- Σαν βαριόμουνα, μάζευα κοχύλια. _____
- Έκλεισα το παράθυρο, για να μην ακούω τη φασαρία του δρόμου. _____
- Ύστερα του γύρισαν την πλάτη και χάθηκαν μες στο δειλινό. _____
- Ο πατέρας ξύπνησε πριν να χαράξει. _____

7. Γράψε με ποιον τρόπο συνδέονται οι προτάσεις καθώς και τα είδη των εξαρτημένων προτάσεων:

- Έγραφε και έσβηνε συνέχεια. _____
- Αγώνιστηκε πολύ σκληρά για να τα καταφέρει. _____
- Χάρηκα πολύ που τα κατάφερε. _____
- Είναι τόσο ακατάστατος ώστε δε βρίσκεις τίποτα στο δωμάτιό του. _____
- Ή θα φύγουμε τώρα ή θα χάσουμε το τρένο. _____
- Ανησυχώ μήπως δεν τα καταφέρει. _____

ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Ειδικές (είναι αντικείμενα ρημάτων ή υποκείμενα απρόσωπων ρημάτων)

Πλάγιες ερωτηματικές (είναι αντικείμενα ρημάτων ή υποκείμενα απρόσωπων ρημάτων Εισάγονται με τους ερωτηματικούς συνδέσμους αλλά και με τις ερωτηματικές αντωνυμίες.)

Βουλευτικές (εκφράζουν επιθυμία, σχεδιασμό ή ευχή - είναι αντικείμενα ρημάτων ή υποκείμενα απρόσωπων ρημάτων)

Ενδοιαστικές (Εκφράζουν φόβο ή δισταγμό)

Αναφορικές (αναφέρονται σε μια λέξη ή φράση κάποιας άλλης πρότασης και εισάγονται με αναφορικές αντωνυμίες.)

Υποθετικές (εκφράζουν υπόθεση)

Χρονικές (Δείχνουν χρόνο)

Αιτιολογικές (Εκφράζουν αιτία)

Εναντιωματικές-

Παραχωρητικές (Φανερώνουν αντίθεση)

Τελικές (εκφράζουν σκοπό)

Αποτελεσματικές ή Συμπερασματικές (δείχνουν το αποτέλεσμα της πράξης)

